

Magyar Múzeumi Történész Társulat (MAMUTT)

2018. évi XIX. Országos történész muzeológus konferenciájának és szakmai továbbképzésének beszámolója

Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum, Szombathely

Időpont: 2018. június 13–15. (szerda – péntek)

Pályázati azonosító: NKA 204104/01488

Horváth László, a Magyar Múzeumi Történész Társulat elnökének gondolatai: „Bár mindenki objektivitásról beszél, mindenki szakmai megközelítésről, mégis nagyon színes a mi világunk, és itt ebből egy csokrot kaphat az, aki végig üli a háromnapos konferenciát, hiszen a legkülönbözőbb megközelítéseket, a legkülönbözőbb értelmezéseket és kifejezetten a polemikus kérdéseket fogja hallani. Hiszen mi magunk is törekszünk ezekkel az izgalmas kérdésekkel foglalkozni.”

Nagy örömünkre szolgált, hogy az NKA Közgyűjtemények kollégiuma támogatásának köszönhetően a XIX. Országos történész muzeológus konferenciát és szakmai továbbképzést 2018-ban, Szombathelyen rendezhettük meg. A 2018. június 13 – 15. között megrendezett szakmai továbbképzést és konferenciát a Magyar Múzeumi Történész Társulat (1088 Budapest, Múzeum krt. 14–16.) és a Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum (9700, Szombathely, Kisfaludy S. u. 9.) szoros együttműködésben bonyolította le.

A szakmai továbbképzés és konferencia részletes programja

2018. június 13. (szerda)

Konferencia

A konferencia helyszínét az Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház biztosította. A résztvevőket Csapláros Andrea, a Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum igazgatója és Horváth László a Magyar Múzeumi Történész Társulat elnöke köszöntötte. A konferencia témája a **Békekötési technikák – békerendszerek** volt. A résztvevők a következő előadásokat hallgathatták meg a délután folyamán:

- **Dr. Pollmann Ferenc** történész, tanácsos (Hadtörténeti Intézet és Múzeum):
Békekötési technikák, jó béke – rossz béke.
- **Mohácsi Endre** történész-főmuzeológus (Jósa András Múzeum): *Békék két birodalom árnyékában.*

- **Kreutzer Andrea** PhD történész-főmuzeológus (Hadtörténeti Intézet és Múzeum): *A vesztfáliai béke megjelenése a könyvkiadásban.*
- **Dr. Deák András** térkép- és technikatörténész: *Békeszerződés életközélelől, a karlócai béke és következményei.*
- **Dr. Szoleczky Emese** történész-főmuzeológus (Hadtörténeti Intézet és Múzeum): *A napóleoni háborúk békeérmei.*
- **Závodi Szilvia** történész-főmuzeológus (Hadtörténeti Intézet és Múzeum): *A 20. század első fele békekötéseinek tárgyi emlékei a Hadtörténeti Múzeumban.*
- **Dr. Pallos Lajos** történész-főmuzeológus (Magyar Nemzeti Múzeum): *Propaganda Magyarország területi integritásáért 1918–1919.*
- **Gaucsík István** történész (Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézet): *Határ és identitás. Csehszlovákia a nemzetközi békerendszerben (1918–1923)* címmel tartott előadást.

A hozzászólások után a Wellmann Imre-díj átadása következett. Idén Kaján Imre, a Göcseji Múzeum (Zalaegerszeg) igazgatója kapta az elismerést. A közös vacsora után a résztvevők Sosztarics Ottó intézményvezető-helyettes régész muzeológus vezetésével az Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház állandó kiállítását tekintették meg. A tárlat az Iseumban talált leletek mellett az antik ember mindennapjait átszövő magán- és hivatalos vallásosság emlékeit tárta a muzeológusok elé.

2018. június 14. (csütörtök)

Egész napos kirándulás Vas megyében.

Vas megyében ez idáig nem rendeztek MAMUTT konferenciát, ezért az volt a célunk, hogy határmenti megyénk történetéről minél többet tudjanak meg a konferencián résztvevő kollégák. Ismerjék meg nemcsak a megyeszékhely, hanem a kisebb városok, mint Sárvár, Vasvár, Körmend, és egy kistelepülés Narda értékeit, nevezetességét, kulturális életét is. Szombathely ókori eredettel bír, sok szép római emléket őriz a város. Szent István király a nyugati határvidék egyik központjául Vasvárt szemelte ki, e központ körül szerveződött meg a későbbi Vas megye. Határ menti helyzetéből adódóan már a 12. századtól kezdve szinte folyamatosan háborúskodások színtere volt. A sárvári Nádasdy-várat a 13. században kezdték építeni, a körmendi várkastély elődjéről pedig 1459-ből van tudomásunk. A török elől menekülve a magyar, német és szlovén lakosság mellé a 16. században jelentős számú horvát népesség is letelepedett, akik a mai napig szívvel-lélekkel őrzik identitásukat.

Körmenden a Batthyány Örökségközpontban, mely eredetileg a Batthyány-kastély egykori lovardája volt, Móricz Péter történész intézményvezető mutatta be a Batthyány uradalmakat az érdeklődőknek egy interaktív térkép segítségével. A Dr. Batthyány-Strattmann László Múzeum a kastély főépületében két állandó kiállítással várta a kirándulókat: Körmend és a Batthyányiak évszázadait, valamint a Cipőtörténeti gyűjteményt néztük meg vezetéssel. A Városi Kiállító terem, a kastély egykori kocsiszínje a Batthyányiak fegyvertára című időszakos kiállításnak adott helyet. Majd koszorúzás következett Lesenyei Márta szobrászról Dr. Batthyány-Strattmann Lászlót ábrázoló szobránál. A várkertben levő hangulatos Vadászlak a kastélypark történetét, Carolus Clusius tevékenységét és a Batthyányiak természettudományos szerepét ismertette.

Vasváron a Helytörténeti Múzeum igazgatója Dr. Zágórhidi Czigány Balázs történész mesélt Vas vármegye középkoráról, Vasvár történelméről és a Domonkos Rendtörténeti Gyűjteményről. A kolostorban ma több más intézmény mellett múzeum is működik. A Helytörténeti Múzeum egyháztörténeti kiállítása Vasvár templomainak múltját, a vasvári domonkosok történetét és a helyi búcsújárás emlékeit mutatta be. A kiállítás anyagát részben a múzeum gyűjteményéből, részben pedig a plébánia tulajdonát képező műtárgyakból állították össze.

Sárváron a Nádasdy-várban kapott helyet a Nádasdy Ferenc Múzeum, ahol Szibler Gábor történész muzeológus várta a csoportot, aki a múzeum várostörténeti- és huszárszobrászatában kalauzolt bennünket. A Nádasdy Ferenc Múzeum leghíresebb terme a 17. század közepén elkészült Díszterem. Az építtető Nádasdy III. Ferenc országbíró volt, aki nagyapjának, a híres "Fekete bégnek" kívánt emléket állítani. Az 1980-as években az egykori Nádasdy-huszárezred még élő tagjai a Bécsben összegyűjtött használati és emléktárgyaikat a Nádasdy Ferenc Múzeumnak adományozták. Így jött létre a Magyarországon és a világban is egyetlen állandó huszártörténeti kiállítás.

Bucsunál a római vízvezeték maradványait tekintettük meg, majd a rossz időjárással dacolva és az ausztriai határt is átlépve **határjárás** következett Dr. Horváth Sándor néprajzkutatóval. **Narda** Szombathelytől 10 km-re nyugatra, a magyar–osztrák határ mellett fekszik. A falut a trianoni békeszerződés értelmében Ausztriához csatolták, azonban 1923-ban népszavazással került vissza Magyarországhoz. A 2011-es népszámláláskor a falu 469 lakosából 216 horvátnak, 10 német nemzetiségűnek vallotta magát. A leghűségesebb falu emléktáblájának

koszorúzását Narda Énekkara kísérte horvát dalokkal. Emlékezetes marad a Vasfüggöny időszakáról szóló elbeszélés a nardai templomban.

2018. június 15. (péntek)

Szombathelyi városnézés

A „**Szombathelyi séták**” során a Szily János Egyházmegyei Gyűjtemény és Látogatóközpontot, a Járdányi Paulovics István Romkertet, és a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum állandó és időszakos kiállítási tereit látogatták meg a konferencia résztvevői.

Szily János győri segédpüspök lett a 18. sz. végén az egyházmegye első püspöke, aki hozzáértéssel, a kultúra iránti fogékonyságával kormányozta egyházmegyéjét és létrehozta a város legértékesebb építészeti alkotásait, összegyűjtötte műkincseit. A **Püspöki Palota**, a **Székesegyház**, a Szeminárium (ma kollégium) és a velük szemben álló Eölbei-ház által bezárt barokk tér Szombathely történelmi városmagját jelenti.

A Székesegyház mellett található a **Járdányi Paulovics István Romkert**, melyet Dr. Kiss Gábor régész és Simon Gábor tárlatvezető kollégáink mutattak be. A Romkert felett húzódó hídról a Kr. u. 50 körül alapított Colonia Claudia Savariensium nyugati városrészének épületcsoportjait láthattuk, és felfedezhetők voltak a középkori Szombathely belső várának köríves falmaradványai is.

A konferencia záró programját a **Savaria Múzeum** kiállításainak megtekintése adta. A kiállításokban a megyei hatókörű városi múzeum igazgatónöje Csapláros Andrea vezette végig a muzeológusok csoportját. Vas megye őskori településtörténetét és legszebb őskori régészeti emlékeit bemutató kiállításrész az újkőkori séi, a bronzkori velemi települést és a kelta kincseket hangsúlyozza. A különleges kialakítású római kiállítás Savaria egy régészeti ismert útkereszteződését mutatja be. Az aprólékosan kidolgozott körpanoráma azt az érzést kelti, mintha az egykori mediterrán hangulatú Savariában állnánk, körbevesznek a lakók, a házak és üzletek. A város történetének beszédes bizonyítékai a múzeum kőtárában kiállított római kőfaragványok és feliratok.

A konferencia 13 órakor zárult.

A konferencia tapasztalatainak, megvalósulásának összegzése:

A konferenciára magyarországi múzeumokból 48 kolléga, Csíkszeredáról 1 kolléga, a Szlovák Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetéből szintén 1 kolléga érkezett. A konferencia hivatalos programja teljes egészében megvalósult. Az első szakmai nap szervezését a MAMUTT, a második és a harmadik nap szervezői teendőit a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum végezte. A konferencián az előadókkal a Szombathelyi Televízió riportot készített. Bízunk benne, hogy a szakmai napok, az együtt töltött idő sok örömet adtak, az előadások, és az utánuk következő beszélgetések hasznosak voltak, a kirándulások pedig emlékeztetésekké maradnak.

Mészáros Irén

muzeológus

Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum

**A 2018. évi XIX. Országos történész muzeológus konferencia és szakmai
továbbképzés fotó dokumentációja**

Fényképek forrása: Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum és a konferencia résztvevőinek saját fényképei

Konferencia az Iseumban

Tárlatvezetés az Iseumban

Tárlatvezetés az Iseumban II.

Körmend-Batthyány kastély

Körmend

Vasvár

Sárvár-Nádasdy Ferenc Múzeum

Határkő

Határjárás Dr. Horváth Sándorral

A nardai templom

Határjárás Dr. Horváth Sándorral II.

Járdányi Paulovics István Romkert-Szombathely

Római-terem, Savaria Múzeum/Szombathely

A konferencia médiamegjelenésének linkjei:

<http://www.tvszombathely.hu/hirek/a-bekerendszerekrol-tanacskoztak-szombathelyen-magyar-muzeologusok-es-torteneszek-20180615>

<https://www.vaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/nincs-jo-haboru-es-rossz-beke-muzeologusok-konferenciaja-es-tovabbkepzes-e-az-iseumban-2385363/>

A konferencia jelenléti íve:

MAMUTT KONFERENCIA - REGISZTRÁCIÓS ÍV			
SMHVM/Iseum Savariense - SZOMBATHELY			
2018. június 13-15.			
Résztevők	Számiaszám E18	Intézmény	ALÁÍRÁS
1. BAJAK LÁSZLÓ	136	MNM	
2. BENEDEK CSABA	116	Damjanich János Múzeum	
3. BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES	100	Első Magyar Tüzzománc Jelvénygyár	
4. BÉRES KATALIN	118	Göcseji Múzeum	
5. BERNÁTSKY FERENC	101	Tornyai J. M. és Kőzműv. Központ	
6. BODOR MÁRIA	113	Zempléni Múzeum	
7. CSAPO KATALIN	103	Magyar Ker. és Vendéglátóipari M.	
8. CSEH VALENTIN	150	Magyar Olaj- és Gázipari M.	
9. DEAK ANTAL ANDRÁS	132	Magyar Vízügyi Múzeum	
10. DEMETER ZSUZSANNA	120	Magyar Vízügyi Múzeum	
11. FARKAS GYÖNGYI	133	Budapesti Történeti Múzeum	
12. FORRÓ KATALIN	124	Magyar Mezőgazd.-i M. és Könyvtár	
13. GÁL VILMOS	136	Tragor Ignác Múzeum	
14. GAUCSÍK ISTVÁN	KP	MNM	
15. GÜLYÁS KATALIN	116	Szlovák Tud. Akadémia Törttud. Int.	
16. GYARMATI ZSOLT	KP	Damjanich J. Múzeum	
17. GYURAKOVICS NORBERT	134	Csiki Székely Múzeum	
18. HORVÁTH ISTVÁN	128	Rippl-Rónai MHVM	
19. HORVÁTH LÁSZLÓ	116	Magyar Körny.véd-i és Vízügyi M.	
20. HUSZÁR MIHÁLY	117	Damjanich J. Múzeum	
21. IHÁSZ ISTVÁN	131	Marcall Múzeum	
22. KAJÁN IMRE	118	MNM	
23. KAPILLERNÉ MEGYERI ANNA	118	Göcseji Múzeum	
24. KAPOSVÁRI GYÖNGYI	116	Göcseji Múzeum	
25. KRANKOVICS ILONA	138	Damjanich J. Múzeum	
26. KREUTZER ANDREA	107	Déri Múzeum	
		Haditörténeti Intézet és Múzeum	

- 2

27.	MERCZI MIKLÓS	151	Magyar Műszaki és Közl.-i Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
28.	MOHÁCSI ENDRE	104	Jósa András Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
29.	MÓRÓ CSILLA	109	MMgMK Blaskovich Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
30.	PALÁSTINÉ SIMONFFY KRISZTINA	123	Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti HO	<i>Handwritten signature</i>
31.	PALLOS LAJOS	ELŐADÓ	MNM	
32.	PÁSZTOR ANDREA		Janus Pannonius Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
33.	PINTÉR JÁNOS	126	MNM	<i>Handwritten signature</i>
34.	POLLMANN FERENC	ELŐADÓ	Hadtörténeti Intézet és Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
35.	RÉMIÁS TIBOR	104	Jósa András Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
36.	S. NAGY ANIKÓ	114	Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari M.	<i>Handwritten signature</i>
37.	SALY NOÉMI	105	Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari M.	<i>Handwritten signature</i>
38.	SIMON ISTVÁN	150	Magyar Olaj- és Gázipari M.	<i>Handwritten signature</i>
39.	SPÓNER PÉTER	KP	Herman Ottó Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
40.	SZABÓ LÁSZLÓ	102	Közelekedési Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
41.	SZABÓ SAROLTA	104	Jósa András Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
42.	SZOLECZKY EMESE	108	Hadtörténeti Int. És M.	<i>Handwritten signature</i>
43.	SZŐLLÖSSY CSABA JENŐNÉ G. ÁGNES	112	Budapesti Történeti Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
44.	SZVITEK RÓBERT	136	MNM	<i>Handwritten signature</i>
45.	TÓBIÁS TAMÁS	104	Jósa András Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
46.	TÓTH ISTVÁN	137	Móra Ferenc Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
47.	TÓTH MÁTÉ	119	Hansági Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
48.	TÖRÖK RÓBERT	99	Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari M.	<i>Handwritten signature</i>
49.	URBÁNNÉ KOHÁNKÁ ANDREA	135	MNM	<i>Handwritten signature</i>
50.	VÁMOSI KATALIN	KP	Herman Ottó Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
51.	VARGA ÉVA	134	Rippl-Rónai MHVM	<i>Handwritten signature</i>
52.	VÖRÖS ÉVA	115	Magyar Mezőgazdasági Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
53.	ZÁVODI SZILVIA	106	Hadtörténeti Intézet és Múzeum	<i>Handwritten signature</i>
54.	ZOMBORI ISTVÁN	125	Móra Ferenc Múzeum	<i>Handwritten signature</i>

25 hölgy, 29 férfi

A. S. N. P. M. M. M. M.

CSANÓD ANDREA

V. G. S. M. M.

MÉSZKUS ICSÉ

ZAVIAT ANDREA

S. M. M. M. M. M. M.

DE NÉMETI LUDVIG

2

20 684

**A konferencia szakmai beszámolója megtekinthető a Savaria Megyei
Hatókörű Városi Múzeum honlapján az alábbi linken:**

http://www.savariamuseum.hu/Kozerdeku_adatok/Palyazatok.html